

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Історичний туризм
Освітня програма	ОПП «Середня освіта (Історія)» першого бакалаврського рівня
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредитів / 90 годин
Вид підсумкового контролю з	залік
Мова викладання	Українська мова викладання
Викладач	Візитів Юлія Миколаївна; кандидат історичних наук, доцент, доцент
CV викладача на сайті кафедри	
E-mail викладача	yuliia.vizitiv@rshu.edu.ua

Метою викладання навчальної дисципліни «Історичний туризм» в першу чергу є формування у студентів цілісної системи уявлень про туризм, його методику і методологію. Дисципліна є складовою частиною системи знань, необхідних для підготовки студентів спеціальності середня освіта (історія). Закладає основи теоретичних знань та практичної діяльності студента. Запропонована дисципліна спрямована на виконання Державної національної програми «Освіта» (Україна XXI століття), наказів Міністерства освіти і науки про розробку освітньо-професійних програм.

Завдання курсу: проаналізувати умови і фактори формування туристських ареалів України; вивчити особливості структури, географії розповсюдження, потенційні запаси та сучасний рівень використання різноманітних видів туристських ресурсів; вивчити сучасний стан розвитку туристської інфраструктури в регіонах України; ознайомитися з основними схемами рекреаційно-туристського районування території України; охарактеризувати окремі туристські регіони України.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність працювати в міжнародному контексті.
- Володіння державною та, як найменш, однією з іноземних мов на рівні професійного і побутового спілкування.

- Навичка прогнозування державного, суспільно-політичного розвитку.
- Спеціальні (фахові) компетентності:**
- Реконструкція розвитку європейських народів на основі історичних джерел.
  - Уміння аналізувати різні види історичних джерел.
  - Пошук археологічних об'єктів та їх польове обстеження.
  - Фіксація, облік та первинна консервація археологічних знахідок.
  - Встановлення причинно-наслідкових зв'язків у контексті розгортання історичного процесу.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Перелік знань, вмінь та практичних навичок студентів. За результатами вивчення курсу студент повинен

знати:

- Спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для системного мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи.
- Критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей.
- Ключові етапи у розвитку історичної науки
- Методи і методичні прийоми навчання і виховання студентів у процесі вивчення історії та археології

вміти:

- Проводити дослідницьку та/або інноваційну діяльність.
- Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/ недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- Використовувати понятійний апарат історичної науки.
- Знаходити, систематизувати та аналізувати історичні та археологічні джерела.

комунікація:

- Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
- Використання іноземних мов у професійній діяльності.

автономія і відповідальність:

- Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
- Відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди.
- Здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Історичний туризм

Лекції

Тема 1. Вступ. Засади вивчення туристичних ресурсів

2 год.

1. Вступ. Туризм як соціокультурний феномен.
2. Глобальні тенденції розвитку туризму. Місце України на світовому туристичному ринку.
3. Види туризму. Історичний туризм.

Предмет і завдання дисципліни, її місце у вузівській системі підготовки фахівців. Об'єкт. Методологія, предметна структура і навчальне призначення курсу.

Етапи розвитку туризму: спосіб активного проведення дозвілля (до середини ХХ ст.); ефективна галузь господарства зовнішньоекономічного спрямування (друга половина ХХ ст.), сучасний етап розвитку туризму (кінець ХХ - початок ХХІ ст.) - етап переосмислення його ролі і значення в людській життєдіяльності, коли туризм перетворюється на соціокультурне явище, комунікативну складову глобалізаційних процесів.

Проблема безпеки в туризмі. Соціокультурна проблема в туризмі.

Національний туристичний ринок України як ринок країни перехідної економіки з середнім рівнем соціально-економічного розвитку, що формує ринкові структури та індустрію туризму відповідно до макрорегіональних (європейських) стандартів. Розвиток національного ринку туристичних послуг України.

Види туризму. Видові класифікатори. Історичний туризм.

Тема 2. Туристське районування України

2 год.

1. Класифікація туристських територій України.
2. Комплексна оцінка туристських ресурсів України.

Поняття «туристичні ресурси» і «рекреаційні ресурси». Визначники туристсько-рекреаційної спеціалізації певних територій.

Туристичні ресурси, що вже використовуються в туристичній діяльності, та потенційні (туристсько-рекреаційний потенціал), які можуть бути задіяні за певних умов (реставрація, реконструкція, розвиток транспортної, туристичної інфраструктури тощо). Потенційні ресурси надають можливості для нарощування пропозиції, створення нового турпродукту, є основою як інтенсивного, так і екстенсивного розвитку туризму шляхом залучення до туристичної діяльності нових територій задля інтенсифікації внутрішнього та іноземного туризму.

Різноманітність туристичних ресурсів викликає необхідність їх класифікації. До класифікації туристичних ресурсів можна застосувати такі підходи: сутнісний (за предметною сутністю ресурсу); діяльнісний (за характером використання в туризмі); атрактивний (за мірою та формою залучення до туристичної діяльності); ціннісний, оснований на унікальності даного ресурсу; функціональний, оснований на неповторності туристичних умов і ресурсів в поєднанні з комплексністю їх використання; еколого-економічний (за споживчою вартістю ресурсу).

Тема 3. Професія екскурсовода

2 год.

1. Етапи становлення професії. Освіта.
2. Поняття «Професійна майстерність екскурсовода».
3. Практичні уміння і навички екскурсовода.

Зміст праці. Умови праці. Области застосування. Домінуюча професійна спрямованість. Професійний тип особистості. Домінуючі інтереси. Супутні інтереси. Необхідні якості. Родинні професії: [гід](#), груповод, музейний працівник, культуролог, етнограф, [історик](#).

Тема 4. Історико-культурні туристські ресурси

2 год.

1. Поняття і склад історико-культурних ресурсів.
2. Характеристика основних складових історико-культурних ресурсів.
3. Історико-культурні об'єкти України включені до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Історико-культурні туристські ресурси. Серед культурно-історичних об'єктів провідна роль належить пам'ятникам історії й культури, які є головним засобом задоволення культурно-пізнавальних потреб.

Види пам'ятників історії й культури: історії, археології, містобудування й архітектури, мистецтва, документальні пам'ятники.

Класифікація історико-культурних ресурсів за ознакою рухомості: нерухомі й рухомі.

Категорії подієвих ресурсів, етнографічних ресурсів, біографо-соціальних ресурсів.

Список Всесвітньої спадщини Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки й культури (ЮНЕСКО). Місце України в ньому.

Тема 5. Характеристика окремих туристсько-рекреаційних районів України

12 год.

Лекція 1

2 год.

1. Київ історичний.
2. Київ археологічний.

Лекція 2

2 год.

1. Туристські ресурси Волині.
2. Туристські ресурси Галичини.

Лекція 3

2 год.

1. Туристські ресурси Буковини.
2. Туристські ресурси Карпат і Закарпаття.

Лекція 4

2 год.

1. Туристські ресурси Поділля.
2. Туристські ресурси Полісся.

Лекція 5

2 год.

1. Туристські ресурси Центрального регіону України.
2. Туристські ресурси Слобожанського регіону України.

Лекція 6

2 год.

1. Туристські ресурси Рівного.
2. Туристські ресурси Рівненської області.

Регіональний аналіз: Аналіз потенціалу регіону. Рівень збереженості пам'ятки. Рівень відвідуваності. Шляхи фінансування. Рівень підготовки екскурсиводів. Супутня інфраструктура. Популярність серед туристів України, закордону. Забезпеченість друкованою продукцією. Місце пам'ятки у сфері реклами.